

PROBLEMA INFORMATIZĂRII RAMURII TRANSPORTURILOR ÎN REPUBLICA MOLDOVA

**Autor: Poian Dmitri, lector univ. UTM,
Conducătorul Științific: conf.univ., dr.Ceban V.**

Universitatea Tehnica a Moldovei

***Abstract:** Informatizarea transporturilor este problema pusa încă la sfârșitul secolului XX și are ca scop pe lângă micșorarea cheltuielilor de transport, armonizarea pieții serviciilor de transport și libertatea interacțiunii între toate tipurile de transport.*

***Cuvinte cheie:** informatizarea transporturilor, interacțiunea tipurilor de transport, liberalizarea pieții, telecomunicațiile.*

Vorbind despre transporturi în Republica Moldova se remarcă faptul că la momentul actual ramura transporturilor conține câteva segmente slab legate între ele. Astfel starea curentă a informatizării în domeniul transporturilor se prezintă ca un set de realizări locale pentru fiecare segment de ramură.

În Republica Moldova sunt prezente asociații (Aeroportul Internațional Chisinau, Portul Giurgiulești, Vama etc.) care au cunoscut implementarea tehnologiilor informaționale la nivel local însă un mediu unic informațional în transport deocamdată nu există. În esență pentru fiecare segment sau întreprindere în parte și pentru toată ramura se pun câteva scopuri care fiind rezolvate vor asigura nivelul adecvat al informatizării ramurii transporturilor. În primul rând este necesar de a apropia standardele informaționale pentru diferite tipuri de transport și de a crea un mediu informațional unic care la rândul său va avea câteva posibilități. De a îmbunătăți interacțiunea între toți membrii pe piața serviciilor de transport pentru a majora viteza de prelucrare și transportare a încărcăturilor, de a diminua volumul stocurilor și de a îmbunătăți întreg procesul de transport. În transportul de pasageri să se implice sistemul electronic de rezervare, bronare și achitare a билетelor de călătorie care duce la accesul mai liber la alegerea după tip/calitate/preț a mijloacelor de transportare. Pentru a majora securitatea transportărilor este nevoie de a monitoriza în regim on-line (permanent în orice moment) mijloacele de transport și regimul lor de mișcare. Un moment inovativ important este asigurarea la liberul acces către sistemele de navigare prin satelit (GPS-Am, NAVSTAR-Am, ГЛОНАСС-Rus, Galileo-EU, Běidōu-Ch, IRNSS-Ind) tuturor participanților la trafic.

Perfecționarea și standartizarea sistemelor informaționale în transport în scopul integrării în procesele informatizării internaționale în transport. Nu există un factor mai important în domeniul informatizării transporturilor decât de al face cât mai competitiv pe piața internațională. Scopul principal al informatizării este realizarea la maxim al potențialului pieții serviciilor de transport al Republicii Moldova, în special pieții de tranzit favorizată de amplasarea strategică a Moldovei.

O tendință negativă formată în domeniul informatizării este faptul că majorarea numărului de agenți implicați în domeniul transportării are ca efect diminuarea gradului de unificare a sistemelor lor informaționale. Efectul ei este nivelul scăzut al înrregului proces de modernizare a infrastructurii informaționale.

Studiile în domeniul statisticii softurilor de procesare a transportărilor arată că cel mai fragmentat este spațiul informațional al transporturilor auto.

Fiecare întreprindere specializată în transporturile auto folosesc aplicații software proprii în cazul întreprinderilor mari, sau cel puțin aplicații care convin întreprinderii la preț/funcționalitate. Problema este că astfel de aplicații sunt întrun număr considerabil, și ele nu asigură o compatibilitate funcțională cel puțin la nivel de baze de date.

Dezvoltarea sistemelor de telecomunicare incită întreprinderile de transport și expediere spre folosirea Internetului sau cel puțin a telefonului pentru a găsi un mijloc de transport necesar îndeplinirii comenzii. Astfel deja în viitorul apropiat ramura transportărilor auto se îndreaptă spre crearea unui spațiu informațional unic cu instrumente unice care la rândul său asigură și civilizarea pieții.

Transporturile aeriene, feroviare și navale sunt mai puțin fragmentate întrucât ponderea transportarilor în mare măsură le revine transportărilor internaționale care au și cauzat unificarea sistemelor naționale cu cel internațional. Pentru transportările aeriene există un sistem unic de procurare a билетelor de zbor. Însă sisteme

unice care ar asigura un sprijin informațional a procesului de transportare a încărcăturilor pentru aceste tipuri de transport la momentul actual la fel nu există.

Cel mai ușor informatizării proceselor de transportare se pot implimenta în domeniul căilor ferate. Căile ferate sunt ramificate pe porțiuni destul de largi chiar și în Republica Moldova. Ele se supun unei întreprinderi unice C.F.M. (Căile Fierate a Moldovei). Pentru a administra o rețea atât de largă este nevoie de un sistem informațional modern – de interacțiune cu clienții pe segmentul transporturilor de mărfuri, evidenței condabile și impozite, rezervare și procurare on-line a билетelor de călătorie, de management a transportărilor.

Bibliografie

1. «Корпоративная Логистика» Сергеева В.И., Москва 2004
2. Proiectul de licență "Implimentarea tehnologiilor informaționale în activitatea întreprinderilor de transport și expediare" 2010, Poian Dmitri.
3. Corporate Logistics Sergueyev V., Moscow, Infra-M, 2005.